Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0309

Прилагане на разпоредбите на Договора, свързани с принципите на субсидиарност и пропорционалност, и ролята на националните парламенти в законодателния процес на ЕС

Резолюция на Европейския парламент от 27 ноември 2025 г. относно прилагането на разпоредбите на Договора, свързани с принципите на субсидиарност и пропорционалност, и ролята на националните парламенти в законодателния процес на ЕС (2025/2042(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално член 5 относно предоставената компетентност, субсидиарността и пропорционалността, член 10, параграф 1 относно представителната демокрация, член 10, параграф 2 относно представителството на гражданите на ЕС, член 10, параграф 3 относно правото на гражданите на ЕС да участват в демократичния живот на Съюза, член 11 относно демокрацията на участието и член 12 относно ролята на националните парламенти,

– като взе предвид Протокол № 1 към ДЕС и Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз[1] и Протокол № 2 към ДЕС и ДФЕС относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност[2],

– като взе предвид членове 2 – 6, член 15 и член 122 от ДФЕС,

– като взе предвид своите резолюции от 7 май 2009 г. относно развитието на отношенията между Европейския парламент и националните парламенти съгласно Договора от Лисабон[3], от 16 април 2014 г. относно отношенията между Европейския

---

1 ОВ C 202, 7.6.2016 г., стр. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 ОВ C 115, 9.5.2008 г., стр. 206.
3 ОВ C 212 E, 5.8.2010 г., стр. 94.

парламент и националните парламенти[4], от 19 април 2018 г. относно прилагането на разпоредбите на Договора относно националните парламенти[5] и от 17 януари 2024 г. относно прилагането на разпоредбите на Договора относно националните парламенти[6],

– като взе предвид резолюцията си от 22 ноември 2023 г. относно предложенията на Европейския парламент за изменение на Договорите[7], и по-специално предложените изменения във връзка с принципа на субсидиарност и Протокол № 2;

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г., озаглавен „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“[8] („доклада на Драги“),

– като взе предвид годишния доклад на Комисията относно прилагането на принципа на субсидиарност и пропорционалност и отношенията с националните парламенти,

– като взе предвид окончателния доклад на работната група по въпросите на субсидиарността, пропорционалността и принципа „правим по-малко, но по-ефективно“ от 10 юли 2018 г.[9];

– като взе предвид съобщението на Комисията от 23 октомври 2018 г., озаглавено „Принципите на субсидиарност и пропорционалност: засилване на тяхната роля в изготвянето на политиките на ЕС“ (COM(2018)0703),

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по конституционни въпроси (A10-0224/2025),

A. като има предвид, че принципът на субсидиарност, заложен в член 5, параграф 3 от ДЕС, гарантира, че: „в областите, които не попадат в неговата изключителна компетентност, Съюзът действа само в случай и доколкото целите на предвиденото действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от

---

4 ОВ C 443, 22.12.2017 г., стр. 40.
5 ОВ C 390, 18.11.2019 г., стр. 121.
6 ОВ C, C/2024/5714, 17.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 ОВ C, C/2024/4216, 24.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
8 Draghi, M., „The future of European Competitiveness“ (Бъдещето на европейската конкурентоспособност), Европейска комисия, 9 септември 2024 г., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.
9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_en?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en.pdf.

държавите членки, както на централно, така и на регионално и местно равнище, а поради обхвата или последиците от предвиденото действие могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза“; като има предвид, че този принцип гарантира баланса на силите в ЕС; като има предвид, че принципът на пропорционалност, посочен в член 5, параграф 4 от ДЕС, предвижда, че съдържанието и формата на действията на ЕС не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите;

Б. като има предвид, че прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност е от съществено значение, за да се гарантират демократичната легитимност и въздействието и ефикасността на регулаторно равнище на ЕС; като има предвид, че е от съществено значение ЕС да зачита многообразието на своите държави членки и да избягва ненужна административна тежест за държавите членки и техните правни субекти;

В. като има предвид, че членове 2–6 от ДФЕС ясно очертават изключителната, споделената и допълващата компетентност на ЕС;

Г. като има предвид, че принципите на субсидиарност и пропорционалност се посочват изрично за първи път в Договора от Маастрихт с цел да се постигне баланс между нарастващите правомощия на Европейския съюз и суверенитета на неговите държави членки; като има предвид, че ролята на националните парламенти беше засилена с Протокол № 2 към Договорите, добавен с Договора от Лисабон, с въвеждането на система за ранно предупреждение (СРП);

Д. като има предвид, че след влизането в сила на Договора от Лисабон през 2009 г. са внесени 577 проверки на субсидиарността и мотивирани становища от националните парламенти, 3803 мнения на националните парламенти, три „жълти картона“ и нито един „оранжев картон“;

Е. като има предвид, че в съответствие с принципите, заложени в Договора от Лисабон, и по-специално Протокол № 2 относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност, цялата институционална рамка на ЕС трябва да полага съгласувани и постоянни усилия, за да гарантира активното участие на националните парламенти в процеса на вземане на решения на равнище ЕС; като има предвид, че механизмите за „жълт картон“ и „оранжев картон“, предвидени в Договора от Лисабон, следва да бъдат укрепени и следва да се разгледа възможността за по-нататъшно повишаване на тяхната ефективност;

Ж. като има предвид, че само първата от трите процедури с „жълт картон“ доведе до оттегляне на предложение за регламент[10], втората доведе до засилено сътрудничество между 20 държави членки вместо единодушно прилагане[11], а от третата нямаше последствия, като същевременно бяха представени 14 мотивирани становища от парламентите в 11 държави членки[12];

З. като има предвид, че СРП доведе само до две процедури пред Съда на Европейския съюз („Съда на ЕС“) за оценка на правилното прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност; като има предвид, че и в двата случая Съдът на ЕС постанови, че не е налице нарушение на принципите на субсидиарност и пропорционалност;

И. като има предвид, че строгото спазване на принципите на субсидиарност и пропорционалност от страна на Комисията и съзаконодателите може да спомогне за облекчаване на регулаторната тежест и да допринесе за по-ефикасен процес на законотворчество;

Й. като има предвид, че има установена практика всяко ротационно председателство на Съвета на Европейския съюз да има парламентарно измерение, като националните парламенти участват съвместно с Европейския парламент в редица междупарламентарни конференции по различни въпроси;

К. като има предвид, че националните парламенти са включени в законодателния процес на ЕС както съгласно специалните разпоредби на Протокол № 2 от ДФЕС, така и чрез упражняването от тяхна страна на демократичен контрол върху съответните им национални правителства, които представляват интересите на държавите членки в Съвета;

Л. като има предвид, че член 122 от ДФЕС е съставен с цел да бъде използван само в изключителни и кризисни ситуации и с него следва да не се злоупотребява като начин за заобикаляне на други процедури, предвидени в Договорите, особено с оглед на

---

10 Предложение за регламент на Съвета от 21 март 2012 г. относно упражняване на правото да се предприемат колективни действия във връзка със свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги (COM(2012)0130).

11 Създаването на Европейската прокуратура: „жълтият картон“ беше задействан през 2013 г., а през 2017 г. беше прието засилено сътрудничество съгласно член 86 от ДФЕС.

12 Директива (ЕС) 2018/957 на Европейския парламент и на Съвета от 28 юни 2018 г. за изменение на Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги (ОВ L 173, 9.7.2018 г., стр. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

факта, че по този начин ще бъде изключено участието на Парламента и това съответно може да отслаби общественото доверие;

M. като има предвид, че контролът над Комисията, в качеството ѝ на изпълнителен орган на ЕС, следва да се упражнява както от Европейския парламент, така и от националните парламенти;

1. отново потвърждава основополагащото значение на принципите на субсидиарност и пропорционалност за правната уредба и институционалната рамка на ЕС; припомня, че принципите на субсидиарност и пропорционалност следва да бъдат съществени елементи от подхода на Комисията по отношение на по-доброто регулиране, който се основава на трите базови процедури за оценяване, оценка на въздействието и консултации със заинтересованите лица; отново подчертава, че зачитането на принципите на субсидиарност и пропорционалност е от съществено значение, за да се осигури разделение на правомощията и за да се гарантира, че действията на ЕС са необходими и подходящи;

2. подчертава, че принципът на субсидиарност се основава на логиката да се гарантира, че решенията следва да се вземат възможно най-близо до гражданите, като по този начин се запазва способността на държавите членки да вземат решения и да предприемат действия и да разрешават намеса от страна на ЕС, когато целите на дадено действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, но могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза поради обхвата и последиците на предложеното действие, като първостепенната цел е да се постигне максимална ефективност и да се осигури по-голяма близост до гражданите;

3. припомня, че принципите на субсидиарност и пропорционалност изискват мерките, приети от институциите на ЕС, да не надхвърлят границите на това, което е подходящо и необходимо, за да се постигнат легитимните цели, преследвани от законодателството на ЕС;

4. подчертава, че концепцията за „активна субсидиарност“, разработена от Работната група по въпросите на субсидиарността, пропорционалността и принципа „правим по-малко, но по-ефективно“ („работната група“), се основава на конструктивното сътрудничество между всички равнища на управление по време на всички етапи от жизнения цикъл на законодателството на ЕС в полза на гражданите на ЕС;

Роля на Комисията

5. призовава Комисията да действа с дължимата грижа и да упражнява правото си на преценка, когато предлага

законодателство, което попада в обхвата на споделената компетентност; призовава Комисията да определя ясно и изчерпателно правното основание за действия на ЕС, като гарантира пълното зачитане на компетентността на държавите членки и подходящото използване на правните основания; подчертава, че цялата институционална рамка на ЕС трябва да полага съгласувани и постоянни усилия, за да гарантира активното участие на националните парламенти в процеса на вземане на решения в ЕС;

6. отбелязва със загриженост, че Комисията е избрала член 122 от ДФЕС като правно основание за отпускането на 800 милиарда евро за инструмента „ReArm Europe/Готовност 2030“; призовава Комисията да преразгледа правното основание за тази инициатива; настоятелно призовава Комисията да тълкува член 122 с оглед на първоначалното му предназначение – като решение за извънредни и кризисни ситуации, и в духа на принципа на субсидиарност и пропорционалност във всички бъдещи предложения;

7. подчертава, че всяка законодателна инициатива на Комисията, попадаща в обхвата на споделената компетентност, трябва да бъде строго очертана чрез задълбочена предварителна оценка на въздействието, която да показва по количествено определен и обоснован начин необходимостта от действия и избора на инструменти; изисква от Комисията изрично да представи обосновка, чрез сравнителен анализ между различните държави членки, за това, че хармонизирането на законодателството на равнището на ЕС носи значителна добавена стойност и не представлява прикрито разширяване на обхвата на компетентността; припомня намерението на Комисията, изразено в нейното съобщение от 2018 г., да интегрира таблица за оценка в своите насоки за по-добро регулиране и да я използва като част от оценките на въздействието, другите оценки и обяснителните меморандуми, придружаващи нейните законодателни предложения; изразява съжаление, че досега това не е осъществено на практика; приветства във връзка с това таблицата за субсидиарността, разработена от Европейския комитет на регионите, и насърчава Европейската комисия да я използва като основа за своите оценки на субсидиарността; настоява, че е необходим по-строг контрол върху използването на членове 122 и 352 от ДФЕС като правно основание, и призовава за засилени предварителни консултации с националните и регионалните парламенти, които имат законодателни правомощия, преди да се предложи законодателство на равнището на ЕС;

8. отбелязва загрижеността, изразена единодушно от комисията по европейски въпроси на френския Сенат[13], относно слабата правна основа на някои законодателни инициативи на ЕС, засилващата се тенденция за отдаване на предпочитание на регламентите спрямо директивите и прекомерното използване на актове за изпълнение или делегирани актове;

9. припомня, че член 5 от Протокол № 2 към Договорите изисква от Комисията да представи подробна оценка по въпроса дали е спазила принципите на субсидиарност и пропорционалност; настоятелно призовава Комисията, съвместно с Европейския парламент, да извършва по-систематичен анализ на субсидиарността и пропорционалността, когато изготвя законодателните предложения; припомня, че проверките на субсидиарността са от съществено значение за доброто управление и следва да не се свеждат само до формална проверка; призовава за по-голяма прозрачност при прилагането на тези принципи, като всяко законодателно предложение представя подробна обосновка за намесата на ЕС, добавената стойност на действието и пропорционалността на мерките спрямо целите;

10. отбелязва, че отговорите на Комисията във връзка с мотивираните становища следва да бъдат внимателно обмисляни, дори когато тези становища не са подкрепени от голям брой национални парламенти; подчертава колко е важно специфичното положение в отделните държави членки, като се отчита многообразието от правни традиции и регионални различия в рамките на ЕС; изразява загриженост относно факта, че няма много индикации за това, че Комисията променя в значителна степен предложенията си в резултат на мотивирани становища, представени от националните парламенти;

11. посочва, че прилагането на ново законодателство на ЕС може да доведе до много високи разходи за общините, особено в отдалечените или слабо населени райони; счита, че общините трябва да разполагат с достатъчно финансови ресурси, за да прилагат правото на ЕС, с цел да се гарантира, че те са в състояние да спазват новите законодателни норми на ЕС; посочва, че тези финансови ресурси следва да отговарят на разходите за изпълнението, които възникват за общините;

12. посочва, че националните парламенти рядко са използвали процедурите с „жълт картон“ или „оранжев картон“; подчертава, че това не се дължи на липсата на интерес от страна на националните парламенти; отбелязва, че съществуват редица

---

13 Le Sénat, Commission des affaires européenes, „Dérive normative de l’Union européenne — Rapport d’information № 190 (2024–2025)“, 4 декември 2024 г.

възможни обяснения за ограниченото използване на процедурата за „жълт картон“, включително липсата на прозрачност в законотворчеството на ЕС, липсата на познания относно законодателния процес на ЕС и времевите ограничения; счита, че парламентите, които се въздържат от използване на инструмента, затрудняват постигането на необходимия праг; признава, че настоящата процедура е твърде тромава и се нуждае от подобрения; припомня във връзка с това своите предишни предложения да се удължи срокът за процедурите с „жълт картон“ на 12 седмици и да се проведе по-обширно разглеждане на възможността за усъвършенстване на СРП и превръщането ѝ в инструмент, който предоставя възможност на националните парламенти да дават насока на политиките на ЕС; припомня в този смисъл своята най-актуална резолюция относно прилагането на разпоредбите на Договора относно националните парламенти, в която призовава държавите членки да гарантират, че националните парламенти разполагат с достатъчно средства, за да изпълняват своята конституционна роля да упражняват контрол, и препоръчва националните парламенти да използват по-ефективно платформата за междупарламентарен обмен в ЕС (IPEX) и да включат регионалните парламенти в съответните държави в привеждането в действие на СРП;

13. приветства създаването на неформални процедури за подобряване на координацията между Комисията, Европейския парламент и националните парламенти, например политическия диалог, диалога с докладчиците и уебсайта, озаглавен „Становища на националните парламенти и отговори на Комисията“[14]; настоятелно призовава Комисията да проучи начини за по-нататъшно подобряване на консултациите с националните парламенти по въпросите на субсидиарността, например чрез създаване на „единен център по въпросите на субсидиарността“ (SSH) въз основа на платформата IPEX, в който мотивираните становища, както и например мненията, становищата на Европейския комитет на регионите, отговорите на Комисията и резолюциите на Европейския парламент ще бъдат събирани и свободно достъпни; счита, че единният център по въпросите на субсидиарността ще бъде подходяща платформа, в рамките на която държавите членки могат да поискат от Комисията да предложи допълващо или координиращо законодателство в област от изключителната компетентност на държавите членки;

14. приветства усилията, които полага в последно време Комисията, за да разширява и усъвършенства таблицата за субсидиарността като част от своята предварителна оценка на въздействието на законодателството на ЕС, използвайки инструментариума за по-добро регулиране; призовава Комисията да продължи да

---

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home.

рационализира прегледа на субсидиарността в рамките на своя цикъл на политиките, като, наред с другото, удължава времетраенето на оценката на субсидиарността след междуинституционалните преговори, ако измененията, които са резултат от преговорите, налагат това;

15. отбелязва опасенията,че взаимодействието на Комисията с националните парламенти е ограничено и се осъществява на твърде късен етап от законодателния процес, което от своя страна ограничава способността на националните парламенти да оказват влияние върху законодателните предложения; настоятелно призовава Комисията да кани националните парламенти да представят мнения на по-ранен етап, по-специално когато се провеждат консултации;

16. счита, че провеждането на официален и неформален междупарламентарен диалог на по-ранен етап от законодателния процес е от ключово значение за правилното транспониране на принципа на субсидиарност; отбелязва, че то може да се осъществи под формата на заседания на всяко тримесечие с участието на членове на Европейския парламент и на националните парламенти в духа на член 9 от Протокол № 1;

17. призовава Комисията винаги да разглежда внимателно въпроса дали засилената координация с националните парламенти би била по-добро решение в определени области в сравнение със създаването на нови транснационални агенции;

18. подчертава ключовата роля на парламентите в основата на демокрацията и необходимостта да се зачита ясното разпределение на правомощията между различните равнища на европейската либерална демокрация, т.е. на местно, регионално, национално и европейско равнище, в съответствие с принципа на субсидиарност, заложен в член 5 от ДЕС, за да се гарантират демократична легитимност и ефикасен процес на вземане на решения и да се повиши доверието и сътрудничеството между парламентите на различни равнища;

19. призовава Комисията да отчита в по-голяма степен становищата, изразени от Европейския комитет на регионите чрез Мрежата за наблюдение на субсидиарността, създадена с цел улесняване на обмена на информация между регионалните и местните органи и ЕС относно различните законодателни предложения, които след тяхното приемане ще окажат пряко въздействие върху тези органи и върху политиките, за които отговарят те;

Роля на националните парламенти

20. подчертава, че националните парламенти играят ключова роля за гарантиране на съответствието на ЕС с принципа на субсидиарност и че законодателният процес ще повиши

валидността и демократичната легитимност на ЕС и неговите законодателни инициативи; подчертава необходимостта от непрекъснат контрол на законодателството на ЕС и по-активно участие на националните парламенти чрез механизмите, предвидени в Договорите, включително процедурите с „жълт картон“ и „оранжев картон“; насърчава националните парламенти да увеличат капацитета си за упражняване на контрол и ефективно оспорване на действията на ЕС съгласно принципите на субсидиарност и пропорционалност, като упражняват по-силен и по-навременен надзор върху законодателните предложения и гарантират, че законодателните инициативи на ЕС зачитат баланса и споделянето на правомощията между ЕС и неговите държави членки;

21. припомня, че националните парламенти упражняват демократичен контрол върху съответните си национални правителства, които представляват интересите на държавите членки в Съвета; подчертава, че някои държави членки предвиждат по-активно участие на своите национални и/или регионални парламенти в европейския законодателен процес, например чрез използване на резерва за парламентарно разглеждане; насърчава всички държави членки да прилагат мерки, гарантиращи по-активно участие на националните парламенти във формирането на техните национални позиции, за да се укрепи демократичната легитимност на разискванията на Съвета;

22. приветства приноса на пленарното заседание на LXXII на Конференцията на комисиите по европейски въпроси на парламентите на Европейския съюз (КОСАК)[15], което отправи препоръка да се засили прегледът на субсидиарността от страна на националните парламенти чрез удължаване на осемседмичния срок за представяне на становища на 10 седмици и чрез намаляване на прага за задействане на „жълтия картон“ на една четвърт от подадените гласове.

23. призовава за укрепване на ролята на националните парламенти в ЕС чрез повишаване на прозрачността, засилване на диалога и подобряване на механизмите за сътрудничество между националните парламенти и Комисията; подчертава, че макар националните парламенти да не разполагат с официални преки правомощия по отношение на Комисията, подобни на правомощията на Европейския парламент, тяхното политическо влияние следва да бъде укрепено, за да се гарантира по-голяма прозрачност и легитимност на действията на Комисията;

---

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf.

24. счита, че на националните парламенти следва да се предостави по-положителна и проактивна роля, например чрез въвеждане на „зелен картон“, който да функционира с по-ниски прагове; освен това призовава за удължаване, в контекста на следващото преразглеждане на Договорите, на настоящия осемседмичен срок 12 седмици, в който националните парламенти трябва да представят мотивирани становища съгласно член 4 от Протокол № 1; припомня, че Комисията вече е предвидила известна гъвкавост по отношение на сроковете, като допълнително е изключила периода между 20 декември и 10 януари;

25. отново изтъква необходимостта от укрепване на структурното сътрудничество на съзаконодателите на ЕС с националните, регионалните и местните законодатели; подчертава, че в това отношение „Европейската парламентарна седмица“ и междупарламентарните заседания на комисии изиграха важна роля; счита, че по-нататъшното развитие на разширена годишна Европейска парламентарна седмица ще позволи на членовете на ЕП, на членовете на Комисията и на министрите от действащото председателство на Съвета да се явяват пред всички национални и когато е целесъобразно, регионални парламенти, за да обсъждат и обясняват европейския дневен ред заедно с националните парламентаристи;

26. предлага започване на дискусия относно съставянето на обща политическа декларация или рамково споразумение между националните парламенти и Европейския парламент относно организирането на предложената Европейска парламентарна седмица, така че да се осигури по-последователна рамка на сътрудничество на политическо, институционално и административно равнище; счита, че предложената Европейска парламентарна седмица следва да извлече поуки от настоящите и предишните форуми, например от парламентарната седмица, провеждана от Конференцията за европейския семестър и Междупарламентарната конференция по въпросите на стабилността, икономическата координация и управлението в Европейския съюз, и от Конференцията за бъдещето на Европа; освен това счита, че провеждането на срещи на политическите семейства и привържениците между национални и европейски политически групи в рамките на междупарламентарното сътрудничество на ЕС би могло да донесе добавена стойност под формата на истински европейски политически дебат;

27. счита, че ограниченото използване на процедурата „жълт картон“ и неефективността на процедурата „оранжев картон“ показват, че все още има възможност за подобрение и че те имат ограничения поради това, че нямат обвързващ ефект върху законодателните предложения на Комисията; счита, че в това отношение е възможна по-добра координация между

националните парламенти; подчертава, че по-доброто сътрудничество между националните парламенти и Европейския парламент би довело до по-активно ангажиране със законодателните предложения на ЕС и че сътрудничеството чрез националните правителства като посредници би укрепило ролята на националните парламенти в оформянето на законодателството на ЕС;

28. подчертава важната роля на регионалните и местните общности и настоятелно призовава Комисията да проучи начините, по които техният принос може да бъде включен по-добре в законодателните предложения, както и в оценката на настоящото законодателство на ЕС; във връзка с това счита, че Комисията следва да улесни организирането на обществени консултации на местно и регионално равнище, за да се увеличи намесата и участието на гражданите в изготвянето на политиките на ЕС;

29. насърчава институциите на ЕС и регионалните парламенти със законодателни правомощия да се ангажират по-активно и да взаимодействат пряко помежду си, като същевременно напълно зачитат ролята и правомощията на националните парламенти; призовава националните парламенти да включват мотивираните становища на регионалните парламенти със законодателни правомощия в своите окончателни мотивирани становища, които се изпращат до председателите на Парламента, Съвета и Комисията, когато са засегнати изключителни регионални правомощия; отново подчертава, че в член 12 от ДЕС и в Протокол № 1 на националните парламенти се дава право да получават информация директно от институциите на ЕС; предлага правото на информиране да бъде разширено и по отношение на регионалните парламенти със законодателни правомощия;

30. призовава Комисията, в съответствие с препоръките в доклада на Марио Драги, да започне разследване в целия ЕС, за да установи и анализира причините за ограниченото упражняване на способността за контрол от страна на националните парламенти по отношение на субсидиарността; насърчава Комисията да използва експертните познания и опита на националните и регионалните органи по отношение на транспонирането и прилагането на законодателството на ЕС;

Роля на Съда на ЕС

31. подчертава, че Съдът на ЕС играе решаваща роля за прилагането и тълкуването на принципите на субсидиарност и пропорционалност в правната рамка на ЕС; подчертава, че принципът на субсидиарност, откакто е въведен като общ принцип, не е предмет на интензивен съдебен контрол от страна

на Съда на ЕС; отбелязва, че в своите становища генералните адвокати рядко прибягват до аргументи, свързани със субсидиарността;

32. отправя предупреждение, че очевидното нежелание на Съда на ЕС да прилага принципа на субсидиарност може да доведе до нежелание от страна на държавите членки изобщо да се обръщат към Съда на ЕС;

33. препоръчва на Комисията в своите консултации с държавите членки да гарантира, че правителствата предоставят доказателства, че вземат предвид позициите на националните и регионалните парламенти със законодателни правомощия;

34. отбелязва, че нежеланието на Съда на ЕС да прилага решително субсидиарността се възприема като значителна пречка пред законодателните действия на Съюза;

35. отбелязва, че Съдът на ЕС също така е обвързан от принципите на субсидиарност при тълкуването на въпроси, свързани със споделената компетентност, тъй като актът на съдебно тълкуване на законодателството е равнозначен на законотворчески акт;

36. взема предвид тълкуването на Съда на ЕС, че неотчитането на специфичното положение на една или повече държави членки при оценката на дадена законодателна инициатива не представлява нарушение на принципа на пропорционалност[16]; настоява, че отделните особености на държавите членки са от значение за целите на изготвянето на законодателство за ЕС като цяло;

37. изразява загриженост относно решението на Съда на ЕС, че неизвършването на оценка на въздействието не може да се счита за нарушение на принципа на пропорционалност[17]; призовава Комисията да извършва оценки на въздействието без изключение и да гарантира, че когато обхватът на законодателното предложение бъде променен, Комисията представя нова оценка на въздействието;

38. подчертава, че зачитането на принципите на субсидиарност и пропорционалност е от решаващо значение за доверието на гражданите в ЕС и неговото законодателство и следва да бъде по-

---

16 Решение на Съда от 18 юни 2015 г., Република Естония/Европейски парламент и Съвет на Европейския съюз, C-508/13, ECLI:EU:C:2015:403.

17 Решение на Съда от 3 декември 2019 г., Чешка република/Европейски парламент и Съвет на Европейския съюз, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035.

ясно оповестено на обществеността по време на комуникацията във връзка с единните законодателни инициативи;

39. отново заявява, че оценките на въздействието следва да се основават на точна, обективна и пълна информация; поради това счита, че е от съществено значение съзаконодателите на ЕС да събират информация от местните и регионалните органи, които са в състояние да предоставят най-точна информация по различни въпроси;

40. призовава за проучване сред националните парламенти, за да се прецени кои фактори влияят върху използването от тяхна страна на процедурата „жълт картон“ и как те възприемат зачитането на принципа на субсидиарност при вземането на решения в ЕС;

41. счита, че е уместно да се проведе проучване сред националните законодателни органи, за да се събере обратна информация относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност; поради това предлага Комисията да проведе такова проучване, за да установи в кои области и до каква степен националните законодателни органи трябва да бъдат водещи участници в промяната;

Заключителни бележки

42. призовава за по-ясно и по-последователно определяне и прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност, като се вземе предвид подходът на активна субсидиарност, разработен от работната група, и като се гарантира, че всички институции на ЕС прилагат общо разбиране за тези основни принципи в законодателния процес; предлага да се инициира дискусия относно създаването на „съд по въпросите на субсидиарността“ с оглед на бъдещото преразглеждане на Договора;

43. изисква всички пропуски да бъдат отстранени с цел по-голяма прозрачност при изготвянето на законодателни предложения от Комисията, включително по-ранно взаимодействие с националните парламенти, за да се гарантира, че опасенията, свързани със субсидиарността, се разглеждат по подходящ начин;

44. подкрепя заключението в доклада на Марио Драги, че политиката и законодателните действия на ЕС следва да се насочат към области, в които действията на равнището на ЕС наистина осигуряват по-голяма добавена стойност в сравнение с действията в областта на политиката на национално или поднационално равнище; освен това настоятелно призовава институциите на ЕС да приемат принцип на самоограничаване при изготвянето на политиките чрез по-внимателен подбор на

бъдещи инициативи и рационализиране на действащото законодателство;

45. счита, че действащото законодателство на ЕС следва редовно да се оценява от гледна точка на неговата пропорционалност и адекватност по отношение на съвременните реалности; подчертава, че изкуственият интелект може да бъде от основно значение за намирането на правни несъответствия или непропорционални последици и по този начин да улесни спазването и да преодолее, когато е приложимо, всяка липса на пропорционалност;

46. предлага всички междупарламентарни дейности, разработени от националните парламенти и Европейския парламент в рамките на Протокол № 1 към Договора от Лисабон (включително КОСАК, IPEX, ECPRD и др.), да бъдат по-добре използвани и интегрирани в синергия с цел по-добро прилагане на принципите на субсидиарност и пропорционалност;

47. посочва, че тъй като членовете на ЕП се избират пряко от европейските граждани, разполагат с големи правомощия за определяне на законодателната програма на ЕС; ангажира се да използва правото на инициатива съгласно член 225 от ДФЕС, за да предложи отмяна на законодателство за намаляване на регулаторната тежест, при пълно зачитане на принципите на субсидиарност и пропорционалност;

48. отново заявява, че зачитането на принципите на субсидиарност и пропорционалност ще улесни по-доброто законотворчество и ще намали регулаторната тежест и бюрокрацията; преди да направи законодателно предложение, Комисията следва да оцени дали желаният положителен ефект може да бъде постигнат на местно, регионално или национално равнище и че в случай на несигурност във връзка с най-подходящото равнище за действие следва да има оборима презумпция в полза на по-ниските равнища на управление;

49. подчертава заключенията на работната група, че Комисията и съзаконодателите следва да балансират работата си за постигане на по-ефективно прилагане, вместо да инициират ново законодателство или постоянно да изменят действащото законодателство в области, в които действащият набор от законодателни актове е остарял и/или наскоро е бил съществено преразгледан;

°

° °

50. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията и на националните парламенти.